

מ"ת 18706/11/14 - מדינת ישראל נגד גמאל אבו גמל

בית משפט השלום בירושלים

מ"ת 18706-11-14 מדינת ישראל נ' אבו גמל(עציר)

בפני כב' השופט ירון מינטקביץ
המבקשת
נגד
המשיב
מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים
גמאל אבו גמל ע"י עו"ד נמיר אדלבי

החלטה

רקע

לפני בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים, זאת בשל כתב אישום אשר הוגש נגדו, המייחס לו עבירות התפרעות ונסיון תקיפת שוטר. על פי עובדות כתב האישום, ביום 6.11.14 ארעה בשכונת ג'בל מוכבר התפרעות, במהלכה הנאשם וצעירים נוספים ידו אבנים וזיקוקים לעבר שוטרים וכן לעבר בתי מגורים.

ב"כ הנאשם חלק על קיומן של ראיות לכאורה. בטעונו הפנה לחולשה בראיות המצדיקה, לשיטתו, שחרור המשיב ללא הגבלות. עם זאת, ב"כ המשיב לא חלק על קיומה של עילת מעצר. כפי שאפרט בהמשך, לנוכח עצמתה של עילת המעצר בעניינו של המשיב, שאלת עצמת הראיות וסיכויי ההרשעה היא השאלה המרכזית בה עלי לדון.

ראיות לכאורה

לואי חמוד

הראיה המרכזית לחובת המשיב היא הודעתו של ראש צוות בילוש שפעל בזירה, לואי חמוד. מהודעתו עולה, כי ביום הארוע התקבל דיווח על הפרות סדר בשכונת ג'בל מוכבר, בסמוך לרחוב מאיר נקר. כשהגיע למקום קיבל דיווח מתצפיתן שהיה ברחוב מאיר נקר על כך שבצומת ישנם כעשרים מתפרעים רעולי פנים אשר "מדי פעם עולים וזורקים אבנים וזיקוקים" לעבר בתים ברחוב מאיר נקר.

העד יצא מניידת המשטרה יחד עם שוטרים נוספים, זיהה את קבוצת המתפרעים רעולי הפנים והבחין כי מתוך הקבוצה נורים זיקוקים לעבר כח משטרה שהיה ברחוב מאיר נקר. לצוותו של העד חבר כח משטרה נוסף, אחד השוטרים השליך רימון הלם לעבר קבוצת המתפרעים והשוטרים רצו לעברם בקריאות "משטרה עצור". רעולי הפנים ברחו מהמקום.

העד התמקד באחד מחברי הקבוצה, בעל מבנה גוף ממוצע, אשר לבש חולצה אפורה וכיסוי פנים שחור, אשר ברח לתוך הכפר (להלן: **הנמלט**). העד רדף אחרי הנמלט תוך שמירה על קשר עין וראה אותו נכנס לאחד הבתים, וקרא לשאר השוטרים בכח. השוטרים הקיפו את הבית מכל עבריו ואחד השוטרים דפק בדלת. באותו הזמן, שוטר אחר בשם

ולדימיר, אשר עמד בצדו האחורי של הבית, דיווח כי ראה דלתו האחורית של הבית נפתחת ואדם לבוש חולצה אפורה ושלוש נשים עומדים בדלת. העד הגיע לדלת האחורית וראה שם את המשיב, כשהוא לבוש חולצה אפורה. העד שאל את המשיב מי נמצא בבית מלבדו ונענה שרק הוא ועוד שלוש נשים. העד ביקש מהמשיב להכנס לבית לבצע סריקה והמשיב דחף אותו בחזה והתעמת איתו. שוטרים אחרים כבלו את המשיב באזיקים והעד סרק את הבית ולא מצא אנשים נוספים.

העד הבהיר כי לא ראה את המשיב מידה בעצמו אבנים או זיקוקים אלא רדף אחריו משום שהיה רעול פנים והיה בקבוצת המתפרעים רעולי הפנים אשר מקרבה ראה ידוי זיקוקים.

העד הוסיף, כי לא ראה את פניו של הנמלט, אך ציין כי מבנה הגוף של המשיב תואם לזה של הנמלט. לדבריו בעת המרדף המרחק בינו ובין הנמלט היה כ- 20-25 מטר.

העד ערך תרשים של זירת הארוע, מסלול הבריחה של הנמלט ומקום מעצרו.

אמיר חנן

השוטר אמיר חנן השתתף במרדף יחד עם השוטר לואי. לדבריו ראה את האדם לבוש החולצה האפורה - הנמלט - בורח מבין קבוצה של 6-8 מתפרעים רעולי פנים, אשר מביניהם נורו הזיקוקים לעבר רחוב מאיר נקר.

קשר העין של השוטר עם הנמלט נקטע במהלך המרדף, ועל כן משקל עדותו נמוך מזה של לואי. עם זאת, מהודעתו עולה כי הנמלט היה בתוך קבוצת המתפרעים רעולי הפנים וכי המשיב היה הגבר היחיד בבית בו נעצר.

המשיב

המשיב מסר בהודעתו כי היה בביתו עם אחיותיו הודא ורחאב ואשת אחיו, נידא מהשעה 16:00 ועד שהגיעו שוטרים לביתו, דפקו בדלת ביתו ועצרו אותו. לדבריו שמע דפיקה בדלת ואז ניגש לפתוח אותה והשוטרים התנפלו עליו.

בחקירתו תחילה הכחיש כי לביתו שתי דלתות, ולאחר מכן אישר כי יש בביתו דלת ראשית ודלת נוספת בחצר הבית.

המשיב הכחיש כל קשר להתפרעות והדגיש כי ריצה עשרים שנות מאסר ולמד את לקחו.

הודא סלאח

אחותו של המשיב. לדבריה המשיב היה עמה בבית כל הערב עד אשר נעצר על ידי שוטרים. יחד עמם היו גם אחותה רחאב ואשת אחיה אריג'.

רחאב חושיה

אחותו של המשיב. לדבריה המשיב היה עמה בבית כל הערב עד אשר נעצר על ידי שוטרים בסמוך לשעה 22:00. יחד עמם היו גם אחותה הודא ואשת אחיה אריג'. בהודעתה הדגישה, כי המשיב היה יחף בעת שנעצר.

אריג' אבו ג'מל

אשת אחיו של המשיב. בערב הארוע ישבה עם המשיב על גג הבית, וכאשר החלו הפרות הסדר, אמר לה המשיב לרדת מהגג. העדה ישבה בחצר הבית עם המשיב ועם אחיותיו הודא ורחאב. רחאב התעלפה, בשל ירי גז מדמיע וכולם נכנסו לתוך הבית ונשארו בו, עד אשר הגיעו שוטרים ועצרו את המשיב. לדבריה, בעת שנעצר המשיב היה יחף.

נידא, אשת אח אחר של המשיב, לא היתה בבית.

נידא אבו ג'מל

העדה היא אשת אחיו של המשיב ולא היתה עמו בטרם נעצר.

טענות המשיב

לטענת המשיב, עצמת הראיות נגדו קלושה ואין בהן להצדיק מעצר ואף לא מעצר בית. הקושי המרכזי אליו הפנה, הוא העובדה כי לא ניתן לקבוע בבירור כי המשיב נעצר באותו הבית אליו נכנס האיש לבוש החולצה האפורה אחריו רדפו השוטרים. לשיטת ב"כ המשיב, לא ברור מהודעת השוטר לואי האם הדלת האחורית ממנה יצא המשיב נמצאת באותו הבית אליו מובילה הדלת בה נכנס הנמלט והאם מדובר בבית פרטי או במבנה המחובר לבתים נוספים.

בנוסף הפנה ב"כ המשיב לכך שיש לגרסתו של המשיב תמיכה בהודעותיהן של שתי אחיותיו וגיסתו. בדבריו הפנה לכך שאין סתירה בין גרסאותיהן של העדות, למרות שהמשיב נעצר תוך פרק זמן קצר ביותר ולא היה להן זמן לתאם גרסאות.

ניתוח הראיות

לאחר שנתתי דעתי לחומר החקירה שבתיק ולטענות המשיב, מסקנתי היא כי למרות קושי מסוים בעצמת הראיות אליו אתיחס, קיים סיכוי סביר להרשעת המשיב במיוחס לו. אנמק:

לא מכבר דן בית המשפט העליון (כב' הש' נ. הנדל) באופן בו על בית משפט לנתח ראיות נסיבתיות בהליכי מעצר. נפסק:

נעצור בצומת שבין ראיות לכאורה לבין ראיות נסיבתיות. מה מוליד המפגש ביניהן? העקרונות שהובאו בעניין זאדה עשויים לסייע, אך יש גם מקום להרחיב. הערכאה הדנה במעצר עד תום ההליכים קובעת ממצאים - לכאוריים ולא סופיים. ראייתה מוגבלת, אך עליה לנקוט עמדה גם אם מדובר ב"עמדה לכאורה". ראיות נסיבתיות מוצלחות בסיום המשפט, נשענות על שתי קומות. הראשונה - ראיות מסוימות הוכחו מעל לכל ספק סביר. השנייה - של אף שראיות אלו אינן ישירות, השתלבותן ביחד יוצרת פסיפס המוביל לתוצאה הגיונית אחת והיא הרשעת הנאשם.

מה המצב בראיות לכאורה? באשר לקומה הראשונה, יש לבחון האם כל אחת מהראיות לכשעצמה הוכחה לכאורה. באשר לקומה השנייה, העניין מורכב. תיתכנה שלוש אפשרויות. הראשונה - הראיות לכאורה הנסיבתיות מובילות לתמונה ברורה של תוצאה הגיונית אחת. אם כך, כמובן, עמדה התביעה בנטל. השנייה - הראיות לכאורה הנסיבתיות אינן מובילות למסקנה מרשיעה אחת, גם אם יינתן להן מלוא המשקל, ואף בהערכה שכך יהא לאחר סיום ההליך העיקרי. היה וכן, לא עמדה התביעה בנטל המקדמי לגבי אותה עבירה. השלישית - עניינה כולל גם מעין מקרה גבול. הראיות לכאורה הנסיבתיות

עשויות, לאחר שיעובדו בהליך המשפטי, להביא להרשעת הנאשם, וזאת ברמה של סיכוי סביר להרשעה. אם כך, עמדה התביעה בנטל הנדרש בהליך הביניים של מעצר עד תום ההליכים. ודוק, עסקינן בהתפתחות טבעית של הראיות הנסיבתיות, ולא התפתחות מלאכותית, רחוקה או מאולצת. מתפקידו של בית משפט לעמוד היטב על אופן ההתפתחות הפוטנציאלי האמור. אל לו לכסות את החסר ולמתוח את הפוטנציאל הראייתי מעבר לגבולותיו. הזהירות המתבקשת תתן את אותותיה גם תוך בחינת המארג הראייתי הנסיבתי הקונקרטי ביחס לנאשם מושא הבקשה למעצר עד לסיום ההליכים.

באפשרות השלישית, יש לשאול ככלי עזר: "מה הוכח שלא באופן ישיר?". למשל, האם יש אפשרות שהנאשם כלל לא היה בזירה וזיקתו בנויה על ראיות נסיבתיות (מצב א')? או שמא, הימצאותו בזירה בנויה על ראיות לכאורה, ומידת מעורבותו נסובה סביב ראיות נסיבתיות (מצב ב')? אין באמור לקבוע כי במצב א' יש לשחרר בעוד במצב ב' יש לעצור, אלא אלו שיקולים רלוונטיים בבוא בית המשפט להכריע במקרה גבול של ראיות נסיבתיות לכאורה. (בשפ 5588/12 - זלמן שלמה ניאמצ'יק נ' מדינת ישראל, פסקה 8 להחלטה).

מעדותו של השוטר לואי עולה בבירור, כי רדף אחרי אדם רעול פנים לבוש חולצה אפורה אשר היה בין קבוצת מתפרעים אשר מקרבה נורו זיקוקים לעבר כח משטרה. הנמלט נכנס לאחד הבתים ושוטרים אשר הגיעו למקום הקיפו את הבית. המשיב נעצר כאשר היה בדלת האחורית של אותו הבית.

מן ההודעה עולה באופן ברור, כי המשיב נעצר באותו הבית אליו נכנס הנמלט וכי היה הגבר היחיד באותו הבית. כן עולה, כי המשיב התנגד לביצוע חיפוש בבית והתפרע בעת שנעצר. מכאן, שחרף העדר זיהוי ישיר של המשיב כנמלט, ניתן להגיע למסקנה בדבר זיהוי באופן נסיבתי.

אמנם אין זה השלב לקביעת ממצאי מהימנות, אך עולה מן ההודעה כי השוטר לואי הקפיד לציין כי לא ראה את האדם אחריו רדף מידה אבנים או זיקוקים, אך ראה אותו בין קבוצת המתפרעים ועל כן רדף אחריו. כן ציין השוטר כי לא ראה את פניו של האדם אחריו רדף, אך ראה את מבנה גופו ולבושו, אשר תאמו את אלו של המשיב. ענין זה מלמד על זהירות אותה נקט השוטר והקפדתו להבחין בין דברים אותם ראה ובין המסקנות אותן הסיק.

מן הראיות עולות הקביעות הבאות:

הקביעה הראשונה היא, כי הנמלט היה רעול פנים וקודם לבריחתו מהזירה היה בתוך קבוצה של מתפרעים רעולי פנים, אשר חבריה ירו זיקוקים לעבר השוטרים (ענין זה עולה גם מהודעת השוטר אמיר חנן). מכאן עולה המסקנה, כי הנמלט השתתף בהתפרעות במהלכה ידו המתפרעים זיקוקים. אמנם אין ראיה כי הנמלט ירה הזיקוקים בעצמו, אך ניתן ליחס לו אחריות למעשיהם של יתר המתפרעים, כמבצע בצוותא. ר' לענין זה ע"פ 807/99, עזיזיאן נ' מדינת ישראל, פורסם במאגרים).

הקביעה השנייה היא, כי הנמלט נכנס לבית בו נעצר מיד אחר כך המשיב, ולא היה בבית עוד אף גבר מלבדו. מכאן עולה המסקנה, כי המשיב הוא הנמלט אחריו רדפו השוטרים.

מארג ראייתי זה מקים חזקה, כי המשיב השתתף בהתפרעות וניסה לתקוף שוטרים. על המשיב לסתור חזקה זו ולא ראיתי כי עלה בידו להראות כי לא קיים סיכוי סביר להרשעתו.

המשיב, טען כי יחד עמו היו בבית שתי אחיותיו הודא ורחאב וכן אשר אחיו נידא. מנגד, את אריג' לא הזכיר. נידא נחקרה ומסרה כי לא היתה בבית. אריג' מנגד, טענה כי היתה עם המשיב ואף היתה עמו על גג הבית. מהודעתה של אריג' עולה, כי היא שוחחה עם המשיב והוא אף אמר לה לרדת מהגג כאשר החלו ההתפרעויות, משום שהיא בהריון. ענין זה מקשה לקבל הטענה כי המשיב התבלבל אריג' ובין נידא.

אציין עוד, ביחס להודעותיהן של עדות האליבי, הודא, רחאב ואריג', כי בניגוד לטענת המשיב, גרסאותיהן לא נתנו מיד עם מעצרו של המשיב אלא למחרת היום, ועל כן לא ניתן ליחס להתאמה שבין הגרסאות משקל רב.

כפי שקבעתי למעלה, המכלול הראייתי מקים חזקה, כי המשיב הוא הנמלט אשר השתתף בהתפרעות ועל המשיב לסתור חזקה זו. המשיב לא הציע הסבר מתקבל על הדעת היכול לסתור החזקה. מכאן עולה, כי קיים סיכוי סביר להרשעתו של המשיב בעבירות המיוחסות לו.

עם זאת, קיים חוסר מסוים בראיות המבקשת, והוא המנעות מגבית גרסתו של השוטר ולדימיר, אשר לדברי השוטר לואי הבחין במשיב בדלת האחורית. לא ראיתי כי יש בכך כדי להביא למסקנה שעצמת הראיות נמוכה, אך מדובר במחדל חקירה משמעותי אשר יש לו השלכה על עצמת הראיות.

לאור מחדל החקירה האמור, עניינו של המשיב נופל לגדר הקבוצה השלישית אליה התייחס כב' הש' הנדל בהחלטתו. כעולה מן ההחלטה, גם קבוצה זו נכללת ברף הראייתי הנדרש לצורך הקביעה כי קיים סיכוי סביר להרשעה, הנדרש לשם מעצר עד תום ההליכים.

חלופת מעצר

העבירות המיוחסות למשיב מקימות חזקת מסוכנות ברורה. בימים אלו, לנוכח המצב הבטחוני המתוח המתאפיין בריבוי עבירות דומות, אין מנוס מהקשחת מדיניות המעצרים, ומעורבים בעבירות דומות נעצרים עד תום ההליכים על דרך הכלל, למעט מקרים חריגים. ר' למשל עמ"ת 2660-11-14, ברכה נ' מדינת ישראל ועמ"ת 9151-11-14, אבו רמילה נ' מדינת ישראל, שם נעצרו עד תום ההליכים צעירים ללא הרשעות קודמות בעבירות דומות.

עצמתה של עילת המעצר בעניינו של המשיב מוגברת עד מאוד, שכן אך לפני מספר חודשים שוחרר שחרור מוקדם, במסגרת עסקת שליט, לאחר שריצה 20 שנות מאסר מתוך 22 שנה אשר נגזרו עליו בגין ביצוע מספר עבירות בטחון - החמורה שבהן נסיון רצח. על פי תנאי שחרורו של המשיב ביצוע של כל עבירת אלימות או מעשה הפוגע בבטחון המדינה, יביא לביטול שחרורו המוקדם - וענין זה לא היה בו כדי להרתיע את המשיב מלהשתתף בהתפרעות כשהוא רעול פנים.

לאור הקושי הראייתי עליו הצבעתי, היה מקום לשקול שחרור המשיב לחלופת מעצר, לו היתה מוצעת חלופת מעצר הדוקה, במקום רחוק ממקום ביצוע העבירות. אך במהלך הדיון לא הוצעה כל חלופה, שכן ב"כ המשיב הסתפק בטעון ביחס לעצמת הראיות.

לאור האמור למעלה, ובכפוף להערה האחרונה, מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

ניתנה היום, א' כסלו תשע"ה, 23 נובמבר 2014, במעמד

הצדדים.